कं.नं. 2

३२८ स्मृ : ७३

संस्कृत

राजवाडे

धर्मशास्त्र

अंक २५ शाखा

ग्रंथनाम निर्णयसिंधु तृतीयाध्याय

ग्रंथकार

काल पृष्ठ

स्थल

" Joint property of the Rajawade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai. "

(1)

नि·सिं·त:

१ श्रीगणेशायनमः॥ ॥श्रीरामकृष्णतनयः॥कमलाकरसंज्ञितः॥निरूप्यतिथिलयंतुप्रकीर्णंविकुमुद्यतः॥तत्रा
दौसंस्कारेषुगर्भाधानं॥तत्रप्रथमरजोदर्शनेदुष्टमासग्रहणसंक्रमादिफलं॥तत्रशांत्यादिचपित्रकृतमदनरत्नप्रयो
गरत्नेज्ञेयं॥किंचिन्निरूप्यते॥मदनरत्नेनारदः॥अमारिक्ताष्टमीषष्ठीद्वादशीप्रतिपत्स्वपि॥परिघस्यतुपूर्वार्धेव्यती
पातेचवैधृतौ॥संध्यासूपप्लवेविष्ट्यामशुभंप्रथमार्तवं॥रोगीपतिव्रतादुःखीपुत्रिणीभोगभागिनी॥पतिव्रता
क्लेशभागीसूर्य्यवारादिषुक्रमात्॥वैधव्यंसुतलाभश्चमेण्यंशत्रुविवर्धनं॥मित्रलाभःशत्रुवृद्धिःकुलर्द्धिर्बंधुनाश
नं॥मरणंवंशवृद्धिश्चनिराहारःकुलक्षयः॥तेजश्चसुतनाशश्चकुलहानिस्तिथिक्रमात्॥गर्ग्गः॥सुभगाचैवदुःशी
लावंध्यापुत्रसमन्विता॥धर्मयुक्ताव्रतघ्नीचपरसंतानमोहिनी॥सुपुत्राचैवदुःपुत्रापितृवेश्मरतासदा॥हीनाप्रजाव
तीचैवपुत्राढ्याचित्रकारिणी॥साध्वीपतिव्रतानित्यंसुपुत्राकष्टकारिणी॥स्वकर्म्मनिरताहिंस्रापुण्यपुत्रादिसंयु
ता॥नित्यंधनचयासक्ताप्तुत्रधान्यसमन्विता॥मूर्खाचाज्ञापुण्यवतीदस्रभाद्यैःक्रमात्फलं॥नारदः॥कुलीर हेरंब
वृषचापांत्यनृयुक्कन्यातुलाघटाः॥राशयःशुभदाज्ञेयानारीणांप्रथमार्तवे॥गर्गः॥सुभगाश्वेतवस्त्रास्याद्दृढ
वस्त्रापतिव्रता॥क्षौमवस्त्राक्षितीशास्यान्नववस्त्रसुखान्विता॥दुर्भगाजीर्णवस्त्रौघरोगिणीरक्तवाससा॥नीलांब ॥१॥
रधरानारीपुष्पितातुविधवाततः॥वस्त्रेस्युर्विषमासक्तबिंदवःपुत्रमाप्नुयात्॥समाश्चेत्कन्यकाचेतिफलंस्या

स्या२

(1A)

प्रथमार्त्तवि॥अत्रस्त्रीसंगवर्जनमाहवसिष्ठः॥प्रभूतदोषेयदिदृश्यतेतस्युष्यंतदाशांतिककर्मकार्यं॥विवर्जयि
देवतंदैकशय्यांयावद्गोदर्शनमुत्तमेद्धि॥ज्योतिर्निबंधेवसिष्ठः॥आद्यर्त्तौपौषशुक्रोर्जमधुशुचिनभस्याः॥
कुयुक्पापवारारिक्तामार्कदृष्षष्ष्यःपित्रपरसहनेरात्रिसंध्यापराह्णं॥मिश्रोग्रामूलतीक्ष्णांविवरमनरुणा
ल्माधिकास्तंगराशेषोप्ता तःपापदृग्यंनसहरुणजरंनीछाचित्रांवरंच॥आद्यर्त्तौदुर्भगानारीविष्कंभेचेद्व्रजस्वला॥
वंध्याचेवातिगंडेचशूलेशूलवतीभवेत्॥गंडेचपुंश्चलीनारीव्याघातेचात्मघातिनी॥वज्रेचस्वैरिणीप्रोक्ता
पातेचपतिघातिनी॥परि मृतवंध्याचवैधृतौसातिसारिणी॥दोषःशुभावहायोगायथानामफलप्रदाः॥
शांतिमाहप्रयोगपारिजातेशौनकः॥सार्त्तवानांतुनारीणांशांतिंवक्ष्यामिशौनकः॥पंचमेह्निचतुर्थेवा
ग्रहातिथ्यपुरःसरं॥द्रोणप्रमाणधान्येनव्रीहिराशिंतुविन्यसेत्॥कुंभत्रयंन्यसेद्राशौतंतुवस्त्रादिवेष्टितं॥
सूक्तेनाथनवर्चेनप्रसुवआपइत्यथ॥ऋचायाःप्रवस्तद्व्ज्ञायत्र्याचततःक्रमात्॥मध्यकुंभेक्षिपेद्धा
न्यमोषधानीचहेमच॥उदुंबरःकुशादूर्वाराजीववटबिल्वकाः॥विष्णुक्रांतातथतुलसीबर्हिषंशंखपुष्पि
का॥शतावर्यश्वगंधाचनिर्गुंडीसर्षपद्वयं॥अपामार्गःपलाशश्चपनसोजीवकस्तथा॥प्रियंगवश्वगो

Joint project of the Rajwade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai.

(२)

नि॰सिं॰त॰ २

धूमाव्रीहयोश्चस्यएवच॥क्षीरंदधिवसर्पिश्चपद्मपत्रंतथोत्पलं॥कुरंटकत्रयंगुंजावचाभद्रकमुस्तकाः॥द्वा
त्रिंशदौषधानीहयथासंभवमाहरेत्॥मृत्तिकाश्चौषधादीनितन्मंत्रेणक्षिपेत्क्रमात्॥कुंभोपरिन्यसेत्पात्रंकां
स्यंमद्वेणुताम्रजं॥भुवनेश्वरींन्यसेत्तत्रइंद्राणींचपुरंदरं॥जपेद्गायत्रीमाहेमाख्रीसूक्तंचजपेत्ततः॥स्पृशन्वै
दक्षिणंकुंभंऋत्विगेकोजपेदथ॥चत्वारिरुद्रसूक्तानिचतुर्मंत्रोत्तराणिच॥संस्पृशन्नुत्तरंकुंभंश्रीसूक्तंरुद्रसं
ख्यया॥शन्नइंद्राग्नीसूक्तेनतत्रैवसंस्पृशन्जपेत्॥कुंभस्यपश्चिमेदेशेशांतिहोमंसमाचरेत्॥दूर्वाभिस्ति
लागोधूमैःपायसेनघृतेनच॥तिलाभिश्चैवदूर्वाभिःकेवलाकाचाऽभिर्भवेत्॥अष्टोत्तरसहस्रंवाशतमष्टोत्त
रंतुवा॥गायत्र्यैवतुहोतव्यंहविरत्रचतुष्टयं॥ततःस्विष्टकृतंकृत्वासमुद्राद्रूर्मिसूक्तकः॥संततनामाजधारां
तांपूर्णाहुतिमथाचरेत्॥अथाभिषेकंकुर्वीतप्रातःकुंभस्थितोदकैः॥आपोहिष्ठेतिनवभिःसूक्तेनचततःपरं॥
इंद्रोअंगत्वचैनेवपावमानैःक्रमेणतु॥उभयंश्रणवच्चनस्वास्तिदाविशएकया॥त्र्यंबकेनमंत्रेणजातवेदसए
कया॥समुद्रज्येष्ठाइत्यादित्रायंतांचत्रिभिःक्रमात्॥इमाआपस्त्वचेनेवदेवस्यत्वेतिमंत्रतः॥र्मंत्रेणाथतमीशा
नंत्वमन्नेरुद्रइत्यथ॥तमुष्टुहीतिमंत्रेणभुवनस्यपितरंतथा॥यातेरुद्रेतिमंत्रेणशिवसंकल्पमंत्रतः॥इंद्र

हेरंब २

Joint project of Rajwade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai.

(2A)

त्वा वृषभं पंचमं त्रैश्चैवाभिषेचयेत्॥ धेनुं पयस्विनीं दद्यादाचार्याय च भूषणैः॥ स क्षिणमनड्वाहं प्रपद्याद्रुद्रजापि
ने॥ महाशांतिं प्रजप्याथ ब्राह्मणान् भोजयेत्ततः॥ इति नारदः॥ तत्र शांतिं प्रकुर्वीत घृतदूर्वातिलाक्षतैः॥ प्रत्येका
ष्टशतं चैव गायत्र्या जुहुयात्ततः॥ पर्णगोभूतिलान्दद्यात्सर्वदोषापनुत्तये॥ प्रकारांतरं मदनरत्ने ज्ञेयं॥ विस्तारा
न्नोच्यते॥ ग्रहणे रजोदर्शने तु जातकर्मप्रस्तावे शांतिं वक्ष्यामः॥ प्रथमर्तौ विशेषः स्मृतिचंद्रिकायां॥ प्रथमर्तौ तु पु
ष्पिण्याः पतिपुत्रवतीस्त्रियः॥ अक्षतैरासनं कृत्वा तस्मिंस्तामुपवेशयेत्॥ हरिद्रागंधपुष्पादीन्दद्युस्तांबूलकं स्रजं॥
दीपेन नीराजनं कुर्यात्सदीपे वासयेद्गृहे॥ लवणापूपमुद्गादि दद्यात्ताभ्यः स्वशक्तितः इति॥ द्वितीयाद्यर्तुषु तु नियमाना
ह पारिजाते दक्षः॥ अंजनाभ्यंजने स्नानं प्रवासं दंतधावनं न कुर्यात्सार्तवा नारी ग्रहाणामीक्षणं तथा॥ अत्रिरपि॥
वर्जयेन्मधुमांसं च पात्रे खर्वे च भोजनं॥ गंधमाल्यं दिवास्वापं तांबूलं चाप्यशोभनं॥ दग्धे शरावे भुंजीत पेयं वांज
लिनापिबेत्॥ ॥मदनरत्ने मारीचः॥ ॥रजःप्राप्ताधःशायीत भूमौ काष्ठायसे पात्रे मृन्मये वाश्नीयात् इति॥
विष्णुधर्मे॥ ॥आहारं गोरसान्नीत्व पुष्पालंकारधरणं॥ अंजनं कंकतं गंधाः पीठशय्यादिरोहणं॥ अग्निसंस्पर्शनं
चैव वर्जयेच्च दिनत्रयं॥ ॥तथा॥ ॥प्रथमर्तौ पूर्वं स्त्रीगमनं न कार्यं॥ प्राग्रजोदर्शनात्पत्नीं नेयाद्गत्वा पत
त्यधः॥ व्यर्थीकारेण शुक्रस्य ब्रह्महत्यामवाप्नुयादिति तत्रैव आश्वलायनोक्तेः॥ ऋतौ नोगमनमाह याज्ञवल्क्यः॥

(3)

नि·सिं·त·
२

षोडशर्तुर्निशास्त्रीणां तस्मिन्युग्मासु संविशेत् इति ॥ अनृतावप्याह गोतमः ऋतावुपेयात्सर्वत्र प्रतिषिद्धवर्जमि
ति ॥ मनुः ऋतुः स्वभाविकः ॥ स्त्रीणां रात्रयः षोडश स्मृताः ॥ तासामाद्याश्चतस्रस्तु निंदिताकादशी च या ॥ त्र
योदशी च शेषास्युः प्रशस्ता दशवासराः ॥ मदनरत्ने देवलः ॥ तस्मात्त्रिरात्रं चांडालीं पुष्पितां परिवर्जयेत् ॥ तत्रति
थ्यादीनाह श्रीधरः ॥ षष्ठ्यष्टमी पंचदशी चतुर्थी चतुर्दशीमप्युभयत्र हित्वा ॥ शेषाः शुभाः स्युस्तिथयो निषेके
वाराः शशांकार्यसितेंदुजानां ॥ उभयत्र पक्षद्वये ॥ आर्यो गुरुः ॥ सितः शुक्रः ॥ इंदुजो बुधः ॥ विष्णुप्रजेशरविमि
त्रसमीरपौष्णमूलोत्तरावरुणभानि निषेककार्ये ॥ पूज्यानि पुष्यवसुशीतकराश्विचित्रादित्याश्च मध्यमफला
विफलास्युरन्ये ॥ विष्ण्वादिदेवस्य नक्षत्राण्युक्तानि रत्नमालायां ॥ ईशादस्त्रयमाग्निधातृशशिनः शर्वो दितिर्वाक्प
तिः ॥ कद्रूजाः पितरो भगोऽर्यमरवी त्वष्टाथ वायुर्यमा शक्राग्नी अथ मित्र इंद्रनिर्ऋती तोयं च विश्वे विधिर्गोविंदो व
सवोंबुपाऽजचरणाहिर्बुध्न्यपूषाभिधाः ॥ उत्तराशब्देनोत्तरात्रयं ॥ अत्र मूलस्य वर्जत्वमुक्तं याज्ञवल्क्येन ॥ एवं
गच्छन्स्त्रियं क्षामां मघां मूलं च वर्जयेदित्युक्तं ॥ तेन पूर्वत्र मूलं चिंत्यं ॥ अत्र समासु पुत्रा विषमासु कन्येति ज्ञेयं ॥
युग्मासु पुत्रा जायंते स्त्रियोऽयुग्मासु रात्रिषु इति हेमाद्रौ शंखोक्तेः ॥ तत्राप्युत्तरोत्तरा प्रशस्ता ॥ तदाहापस्तंबः ॥
तत्राप्युत्तरोत्तरा प्रशस्तेति तत्रैव व्यासः ॥ रात्रौ चतुर्थ्यां पुत्रः स्यादल्पायुर्धनवर्जितः ॥ पंचम्यां पुत्रिणी नारी

हेरंब
३

Rajwade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai

(3A)

षष्ठ्यांपुत्रस्तुमध्यमः॥सप्तम्यामप्रजायोषिदष्टम्यामीश्वरःपुमान्॥नवम्यांसुभगानारीदशम्यांप्रवरःसुतः॥एकादशाम
धर्म्यास्त्रीद्वादश्यांपुरुषोत्तमः॥त्रयोदश्यांसुतापापावर्णसंकरकारिणी॥धर्मज्ञश्चकृतज्ञश्चआत्मवेदीदृढव्रतः॥
प्रजायतेचतुर्दश्यांपंचदश्यांपतिव्रता॥आश्रयःसर्वभूतानांषोडशांजायतेपुमानिति॥अत्रचतुर्थादिनिषेधेपि
स्नातांचतुर्थेदिवसेरात्रौगच्छेद्विचक्षणइतिमहाभारतोक्तेश्चतुर्थेहनिस्नातायांयुग्मासुगर्भंसंदधातीतिहारीतो वा८
क्तेर्विकल्पोज्ञेयः॥तत्रापि॥स्नानंरजस्वलायास्तुचतुर्थेहनिशस्यते॥गम्यानिवृत्तेरजसिनानिवृत्तेकथंचनेत्याप
स्तंबोक्तेर्व्यवस्थाज्ञेया॥अत्रसर्वासुयुग्मासुगमनमावश्यकंयुग्मास्वितियाज्ञवल्क्योक्तेः॥इदंचऋतौगमनमन्यका
लेप्रतिबंधादिनागमनासंभवेश्राद्धैकादश्यादावपिकार्यं॥ब्रह्मचर्येवपर्वाण्याद्याश्चतस्रश्चवर्जयेदितियाज्ञवल्क्यो
क्तेः॥व्याख्यानंचेदंमिताक्षरायां॥यत्रश्राद्धादौनब्रह्मचर्यविहितंतत्रऋतौगच्छतोनब्रह्मचर्यस्खलनदोषइति॥प
र्वाणीतिबहुत्वेनाष्टमीचतुर्दश्योर्ग्रहणमितिच॥मदनरत्नेप्येवं॥यत्तुहेमाद्रौशिवरहस्ये॥दिवाजन्मदिनेचैवनकुर्या
न्मैथुनंव्रती॥श्राद्धंदत्वाचभुक्त्वाचश्रेयोर्थीनचपर्वस्विति॥तदनृतुविषयं॥ब्रह्मचर्येविभवतियत्रतत्राश्रमेवसन्नि
तिमनूक्तेः॥दर्शादौतुनभवत्येव॥पर्वणांपर्युदस्तत्वात्॥माधवीयेतु॥ऋतुकालंनियुक्तोवानैवगच्छेत्स्त्रियंक्वचि
त्॥तत्रगच्छन्समाप्नोतिह्यनिष्टफलमेवत्वितिरुद्रमनूक्तेः॥श्राद्धेब्रह्मचर्यनियमनमित्युक्तं॥पृथ्वीचंद्रोदये

नि॰सिं॰त॰ ४ प्येवं॥ एतत्सतिसंभवेज्ञेयं॥ अनेकभार्यस्यितुयुगपद्येहेमाद्रौकश्यपः॥ युगपद्येतुतीर्थानांविवाहक्रमशोव्रजेत्॥
रक्षणार्थमपुत्रांवाग्रहणक्रमशोपिवेति॥ ग्रहणनतुग्रहणं॥ ऋग्विधाने॥ विष्णुर्योनिंजपेत्सूक्तंयोनिंस्पृष्ट्वात्रि
भिर्व्रती॥ गर्भाधानंततःकुर्यात्सुपुत्रोजायतेध्रुवं॥ अगमनेदोषमाहपराशरः॥ ऋतुस्नातांतुयोभार्यांसन्निधौ
नोपगच्छति॥ घोरायांभ्रूणहत्यायांयुज्यतेनात्रसंशयः॥ अस्यापवादमाहमदनरत्नेव्यासः॥ व्याधितोबंध
नस्थोवाप्रवासेष्वथपर्वसु॥ ऋतुकालेपिनारीणांभ्रूणहत्याप्रमुच्यते॥ वृद्धांवंध्यामसद्वृत्तांमृतापत्यामपुष्
प्पिणीं॥ कन्यांचबहुपुत्रांचवर्जयन्मुच्यतेभया॥ [illegible]रजस्कां॥ गर्भाधानांगहोमाकरणेप्रायश्चित्तमा
हपारिजातेआश्वलायनः॥ गर्भाधानस्याकरणात्तस्यांजात[illegible]दुष्यति॥ अहत्वागांद्विजेदत्वाकुर्यात्पुंसवनंपतिः॥
गर्भाधानंचम मासप्युक्तास्त्वादावपिकार्यं॥ उक्तं[illegible]वेषुचसर्वेषुसीमंतऋतुजन्मसु॥ सुरासुरेज्ययोश्चैवमौढ्य
दोषोनविद्यते॥ इतिज्योतिर्निबंधेभृगूक्तेः॥ ऋतौगमनेपराशरः॥ ऋतौतुगर्भशंकित्वात्स्नानंमैथुनिनःस्मृतं॥
अनृतौतुसदाकार्यंशौचंमूत्रपुरीषवत्॥ स्त्रीणांतुनस्नानं॥ उभावप्यशुचीस्यातांदंपतीशयनंगतौ॥ शय हेरंब
नादुत्थितानारीशुचिःस्यादशुचिःपुमान्॥ इतिवृद्धशातातपोक्तेः॥ अत्रकश्चिद्विशेषउच्यते॥ तत्ररात्रौरज ४
स्यजननाद्दोषवशात्रिंत्रिभागंकृत्वा॥ आद्यभागद्वयेचेत्पूर्वदिनंग्राह्यं॥ परतस्तूत्तरमितिमिताक्षरायां॥ यत्तु

Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai

(5A)

प्रागर्धरात्रात्प्राग्वा सूर्योदयात्पूर्वदिनं इत्युक्तं तत्र देशाचाराद्व्यवस्था॥ ॥तथा॥सप्तदशदिनपर्यंतं पुनरजोदर्शने
स्नानमात्रं॥अष्टादशेएकरात्रं॥ऊनविंशेद्व्यहः॥विंशतित्रिरात्रमितितत एव ज्ञेयं॥यत्तुचतुर्दशादिनादर्वागशुचि
त्वंनविद्यत इति॥तत्रस्नानप्रभृतित्वमभिप्रेतं॥एतत्त्रयस्याविंशतिदिनोत्तरंप्रायशोरजस्तत्रैव॥यस्यास्त्ववा
क्प्रायशोरजस्तत्रोक्तंस्मृत्यर्थसारे॥त्रयोदशेदिनादूर्ध्वंप्रायोरजोवतीनामेकादशदिनात्प्रागशुचित्वंनास्ति॥
एकादशेदिनेएकरात्रं॥द्वादशेद्विरात्रं॥ऊर्ध्वंत्रिरात्रमिति॥प्रयोगपारिजातेप्येवं॥रोगजेतुतत्रैवविशेषः संग्रहे
रोगेपायद्रजः॥स्त्रीणांअन्वहंहिप्रवर्त्तते॥नाशुचिस्सा भवेत्तेनयस्माद्वैकारिकंमतमिति॥कर्माधिकारस्तु
रजोनिवृत्तावेव॥साध्वाचारानतावस्यात्स्नातापिस्त्रीरजस्वला॥यावत्प्रवर्त्तमानंहिरजोनैवनिवर्त्तत इति स्म्रा
द्धहेमाद्रौशंखोक्तेः॥तत्रापिस्वकालेऽशुचिरेवत्या[illegible]ंग॥रोगजेवर्त्तमानेपिकालेनिर्यातिकालजं॥तस्मा
त्कालेप्रमत्तास्यादन्यथासंकरोभवेत्॥तथा॥रजस्वलायारजस्वलांतरस्पर्शेअकामतः॥स्नानंकामतउप
वासः॥पंचगव्याशनंच॥असवर्णानांतु॥ब्राह्मण्याः क्षत्रियादिस्पर्शेक्रमेणकृच्छ्रार्धपादेनकृच्छ्रकृच्छ्राः॥
क्षत्रियाणांतुकृच्छ्रपादएव॥क्षत्रियादीनांहीनवर्णास्पर्शेत्रिरात्रमुपवासः॥वैश्याशूद्र्योःपूर्वयास्पर्शेहोरा
त्रंत्रिरात्रंच॥एतच्चकामतः॥अकामतस्तुप्राक्शुद्धेरनशनं॥अकामतश्चंडालादिस्पर्शेप्यनशनमेवमा

Joint project of the Rajawade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai.

कृच्छ्रं॥कामतस्तु प्रथमे द्विरहः द्वितीये त्र्यहस्तृतीये एकाहः॥चतुर्थे तु त्र्यह एकाहो वा॥भुंजानायाश्चांडालादिस्प
र्शे त्रिरात्रं॥उच्छिष्टयोः स्पर्शे तु कृच्छ्रं इत्यादि मिताक्षरायां ज्ञेयं॥स्मृत्यर्थसारे तु सर्वत्र बालापत्यायाः स्पर्शे स्नाने कृते मु
क्तिः॥पश्चादन्न नप्रत्याम्नाय इति॥स्नानविधिं चाह पराशरः॥स्नाने नैमित्तिके प्राप्ते नारी यदि रजस्वला॥पात्रांतरि
ततोयेन स्नानं कृत्वा व्रतं चरेत्॥सिक्तगात्रा भवेदद्भिः सांगोपांगा कथंचन॥न वस्त्रपीडनं कुर्यान्नान्यद्वासश्च धार
येत्॥अथ रजस्वलास्नानं॥दैवज्ञवल्लभः॥ब्राह्मीत्तराधाश्विनसौम्यभेषु हस्तानिलाखंडलवासवेषु॥विश्वार्यमर्क्षे चिर
भाद्रभेषु वरांगनास्नानविधिः प्रदिष्टः॥ज्वरेणाभिभूता या नारी रजसा च परिप्लुता॥कथं तस्या भवेच्छौ
चं शुद्धिः स्यात्केन कर्मणा॥चतुर्थेहनि संप्राप्ते स्पृशेदन्या तु तां स्त्रियं॥सा सचैलावगाह्यापः स्नात्वा स्नात्वा पुनः स्प
शेत्॥दश द्वादश कृत्वो वा आचामेच्च पुनः पुनः॥अंते च वाससां त्यागस्ततः शुद्धा भवेत्तु सेति॥इदं चातुरमात्रे ज्ञेयं॥
आतुरे स्नान उत्पन्ने दशकृत्वो ह्यनातुरः॥इति पराशरोक्तेः॥मेसोऽज्ञाने तु पराशरमाधवीये प्रजापतिः॥अवि
ज्ञाते मले सा च मलवद्वसना यदि॥कृतं गृहेषु दुष्टं स्याच्छुद्धिस्तस्यास्त्रिरात्रतः॥दैवज्ञानीये कारिकायां॥उच्छि
ष्टा तु द्विजातीनां रजस्त्री यदि पश्यति॥उपवासम धोच्छिष्टे ऊर्ध्वोच्छिष्टे त्र्यहं क्षिपेत्॥अथ पुंसवनं॥ ॥प्रयोगपा
रिजाते ज्ञातकर्ण्यः॥द्वितीये वा तृतीये वा मासि पुंसवनं भवेत्॥व्यक्ते गर्भे भवेत्कार्यं सीमंतेन सहाथ वा॥ ॥बृहस्पतिः॥

(5A)

तृतीयेमासिकर्त्तव्यंगृष्टेरन्यत्रशोभनं॥गृष्टेश्चतुर्थेमासेतुषष्ठेमासेथवाष्टमे॥सकृत्प्रसूतागृष्टिः॥एतेन
प्रतिगर्भमर्थीभवतीतिज्ञायतेबह्वृचकारिकापि॥कर्त्तास्याद्देवरस्तस्यायस्याःपत्युरसंभवः॥आवर्त्ततइदं
कर्म्मप्रतिगर्भमितिस्थितिः॥ ॥ब्राह्मे॥ ॥गर्भाधानादिसंस्कर्त्तापितास्त्रेष्ठतमःस्मृतः॥अभावेस्वकुलीनः
स्याद्बांधवोन्यगोत्रजः॥मदनरत्नेसत्यव्रतः॥मृतेदेशांतरगतेभर्त्तास्त्रीयद्यसंस्कृता॥देवरोवागुरुर्वापिवं
श्योवापिसमाचरेत्॥हेमाद्रौयमः॥प्रथमेमासिद्वितीयेवायद्वापुन्नक्षत्रेणचंद्रमायुक्तःस्यादिति॥वराहः॥
हस्तोमूलंश्रवणःपुनर्वसुर्मृगशिरस्तथापुष्यः॥पुंसंज्ञकेषुकार्येष्वेतानिशुभानिधिष्ण्यानि॥अनुराधापिपुं
न्नक्षत्रं॥अनूराधान्हविषावर्धयंतइतिश्रुतेः॥ग[illegible]पि॥पुन्नामश्रवणस्तिष्योहस्तश्चैवपुनर्वसुः॥अभिजित्प्रो
ष्ठपाच्चैवअनूराधातथाश्वयुक्॥नृसिंहः॥ति[illegible]पर्वच[illegible]वमौत्यक्त्वापुंसवनेशुभाः॥ज्योतिर्निबंधेवसिष्ठः॥
मृत्युश्चसौरेस्तनहानिरिंदोर्मृतप्रजापुंसवनेबुधस्य॥काकीचवंध्याभवतीहशुक्रेस्त्रीपुत्रलाभोरविभौ
मजीवैः॥अनवलोभनस्याप्ययमेवकालः॥दीपिकायांतुचतुर्थेनवलोभनमित्युक्तं॥ ॥अथसीमंतः॥
हेमाद्रौबैजवापः॥अथसीमंतोन्नयनंचतुर्थेपंचमेषष्ठेचेति॥वसिष्ठः॥चतुर्थेसप्तमेमासिषष्ठेवा

Joint project of Rajwade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai

(6)

नि॰सि॰त॰ ६

प्यथवाष्टमे॥हेमाद्रौशंखः॥गर्भस्यंदनेसीमंतोन्नयनंयावद्वानप्रसवः॥काष्र्णाजिनिः॥गर्भलंभनमारभ्ययाव
न्नप्रसवस्तदा॥सीमंतोन्नयनंकुर्याछंखस्यवचनंयथा॥मासश्चात्रसौरःसावनोवा॥कालविधाने॥चतु
र्थेषष्ठेष्टमेमासभाजिसौरेणगर्भेप्रथमेविधेयं॥सीमंतकर्मद्विजभामिनीनांमासेष्टमेविष्णुबलिंचकुर्यात्॥
वसिष्ठः॥चतुर्थेसावनेमासिषष्ठेवाप्यथवाष्टमे॥ज्योतिर्निबंधेनारदः॥अरिक्तापर्वदिवसेकुजजीवार्क
वासरे॥कालविधाने॥सीमंतेतिष्यहस्तादितिहरिशशभृत्पौष्णविष्णुत्तराख्याः॥पक्षछिद्रंचरिक्तांपित्
तिथिमपहायापरास्तुप्रशस्ताः॥अदितिःपुनर्वसुः॥पक्षछिद्रंचाहवसिष्ठः॥चतुर्दशीचतुर्थीचअष्टमीनवमीत
था॥षष्ठीचद्वादशीचैवपक्षछिद्राह्वयाःस्मृताः॥क्रमादेतासुतिथिषुवर्जनीयाश्चनाडिकाः॥भूताः५ष्ट८म
नु१४तत्वाः२५कद्रुदशा१०शेषास्तुशोभनाः॥कालनिर्णये॥शुभसंस्थेनिशानाथेचतुर्थींचचतुर्दशीं॥पौर्ण
मासींप्रशंसंतीकेचित्सीमंतकर्मणि॥बृहस्पतिः॥पूर्वपक्षःशुभःप्रोक्तःकृष्णश्चांत्यत्रिकंविना॥चतुर्दशी
चतुर्थीचशुक्लपक्षेशुभप्रदे॥नारदः॥विप्रक्षत्रिययोःकुर्याद्दिवासीमंतकर्मतत्॥वैश्यशूद्रकयोरेतद्दि
वानिश्यपिकेचन॥वाराःपूर्वोक्ताएव॥एतच्चसकृदेवकार्यमितिविज्ञानेश्वरः॥सकृच्चसंस्कृतानारीसर्वग
र्भेषुसंस्कृतेतिदेवलोक्तेः॥सकृत्प्रतिगर्भंवाकार्यमितिहेमाद्रिः॥सकृद्बहुकृत्संस्काराःसीमंतेनद्विजस्त्रियः॥

हेरंब ६

(6A)

यंयंगर्भप्रसूयंतेससर्वःसंस्कृतोभवेदितिहारितोक्तेः॥सीमंतोन्नयनंकर्मनस्त्रीसंस्कारइष्यते॥केचिद्गर्भ
स्यसंस्कारात्प्रतिगर्भप्रयुंजतेइतिहेमाद्रौविष्णुवचनाच्च॥ ॥सएव॥ ॥स्त्रीयद्यकृतसीमंताप्रसवेत्तुक
थंचन॥गृहीतपुत्राविधिवत्पुनःसंस्कारमर्हती॥सीमंतेभोजनेप्रायश्चित्तमुक्तंपराशरमाधवीयेधौम्ये
न॥ब्रह्मौदनेचसोमेचसीमंतोन्नयनेतथा॥जातकर्मनवश्राद्धेभुक्त्वाचांद्रायणंचरेत्॥ऋग्विधानेतु॥
अराइवजपेन्मंत्रंशतवारंनसंशयः॥सीमंतेचयदाभुंक्तेमुच्यतेकिल्बिषात्तदेति॥अथगर्भिणीतत्पतिधर्माः॥
वराहः॥ ॥सामिषमशनंयत्नात्प्रमदापरिवर्जयेदतःप्रभृति॥हेमाद्रौकौंडिन्यः॥मुंडनंपिंडदानंचप्रेतकर्मच
सर्वशः॥नजीवत्पितृकःकुर्याद्गुर्विणीपतिरेवच॥मिताक्षरायां॥उदन्वतोंभसिस्नानंनखकेशादिकर्तनं॥अं
तर्वत्न्याःपतिःकुर्वन्नप्रजोजायतेध्रुवं॥पृथ्वीचंद्रोदयेगारुडे॥गयायांपिंडदानस्यनकदाचिन्निराक्रिया॥
अत्रकालेदाप्रत्ययस्मृतेर्निषिद्धकालस्यैवापवादानिद्धजीवत्पितृगर्भिणीपत्याशौचादिनिमित्तस्याग्निहोत्रे
यावज्जीववत्कालोपरत्वाभावान्निमित्तसंयोगस्यकालसंयोगाद्भेदेनापवादाभावात्॥अन्यथाशौचादिनिमि
त्तेपिगयायात्राश्राद्धंचस्यात्॥यत्रतुनिमित्तसंयोगास्यापवादोयथाशौचेग्निहोत्रादेः॥यथावाजीवत्पितृक
स्यमातुर्गयान्वष्टकादौतदेवभवतिनान्यदितिसंक्षेपः॥ ॥गृह्यकारिका॥ ॥अंगारभस्मास्थिकपालतु

(7)

नि·सि·त·
७

ह्लीशूर्पादिकेषूपविशेन्ननारी॥सोलूखलाद्येदृषदादिकेवायंत्रेतुषाद्येनतथोपविष्टा॥नोमार्ज्जनीगोमयपिंडकादौकु
र्य्यान्नवारिण्यवगाहनंसा॥अंगारभस्मास्थिनखैर्लिखेत्क्ष्मांकलिंवपुर्भंगमथोनकुर्यात्॥नोमुक्तकेशीविवशाथवा
स्यात्सुखेनसंध्यावसरेनशेते॥नामंगलंवाक्यमुदीरयेत्साशून्यालयंवृक्षतलंनयायात्॥ ॥विष्णुधर्मोत्तरे॥ ॥
कटुतीक्ष्णकषायाणीअत्युष्णलवणानिच॥आयासंव्यवायंचगर्भिणीवर्जयेत्सदा॥प्रयोगपारिजातेकश्यपः॥ ॥
गर्भिणीकुंजराश्वादिशैलहर्म्यादिरोहणं॥व्यायामंशीघ्रगमनंशकटारोहणंत्यजेत्॥शोकंरक्तविमोक्षंचसाध्वसंकु
कुटासनं॥व्यवसायंदिवास्वापंरात्रौजागरणंत्यजेत्॥ ॥मदनरत्नेस्कांदे॥ ॥हरिद्रांकुंकुमंचैवसिंदूरंकज्जलंतथा॥
कूर्पासकंचतांबूलंमंगल्याभरणंशुभं॥केशसंस्कारकबरीकरकर्णविभूषणं॥भर्तुरायुष्यमिच्छंतीवर्जयेद्गर्भिणीन
हि॥ ॥बृहस्पतिः॥ ॥चतुर्थेमासिषष्ठेवाप्यष्टमेगर्भिणीयदा॥यात्रानित्यंविवर्ज्यास्यादाषाढेतुविशेषतः॥ ॥
याज्ञवल्क्यः॥ ॥दोहदस्याप्रदानेनगर्भोदोषमवाप्नुयात्॥वैरूप्यंमरणंवापितस्मात्कार्यंप्रियंस्त्रियाः॥दो
हदंगर्भिणीप्रियं॥तत्रैवाश्वलायनः॥वपनंमैथुनंतीर्थंवर्जयेद्गर्भिणीपतिः॥श्राद्धंचसप्तमान्मासादूर्ध्वंचा
न्यत्रवेदवित्॥श्राद्धंतद्भोजनमितिप्रयोगपारिजातः॥कालविधानेमुहूर्त्तदीपिकायांच॥क्षौरंशवानुगम
नंनखकृंतनंचयुद्धादिवास्तुकरणंत्वतिदूरयानं॥उद्वाहमौपनयनंजलधेश्चगाहमायुःक्षयार्थमितिग

हेरंब
७

Joint project of the Rajawade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai.

(7A)

र्भिणिकापतीनां ॥ रत्नसंग्रहेगालवः ॥ दहनंवपनंचैवचौलंवैगिरिरोहणं ॥ नावआरोहणंचैववर्जयेद्गर्भिणीपतिः ॥
अन्यत्रापि ॥ प्रव्यक्तगर्भापतिरब्धियानंमृतस्यवाहंक्षुरकर्मसंगं ॥ तस्मात्तुयत्नेनगयादितीर्थयागादिकंवास्तु
विधिंनकुर्यात् ॥ प्रव्यक्तगर्भावनिताभवेन्मासंनयात्परं ॥ षण्मासात्परतःसूतिर्नवमेरिष्टवासिनी ॥ अथसू
तीगृहप्रवेशः ॥ ॥ गर्गः ॥ रोहिण्यैंद्रवपोष्ठेषुस्वातीवारुणयोरपि ॥ पुनर्वसौपुष्यहस्तधनिष्ठास्युत्तरासुच ॥
मैत्रेत्वाष्ट्रेतथाश्विन्यांसूतिकागारवेशनं ॥ एतच्चसंभवे ॥ प्रसूतिसंभवे । कालेसद्यएवप्रवेशयेदितिवसिष्ठोक्तेः ॥
तच्चनैरृत्यांकार्यं ॥ वारुण्यांभोजनगृहंनैरृत्यांसूतिकागृहमितिवसिष्ठोक्तेः ॥ विष्णुधर्मे ॥ दशाहंसूतिकागार
मायुधैश्चविशेषतः ॥ वह्निनातिंदुकालातैःपूर्णकुंभेनदीपकैः ॥ मुसलेनतथावारिवर्णकैश्चित्रितेनच ॥
॥ अथजातकर्म ॥ ॥ पारिजातेवसिष्ठः ॥ श्रुत्वाजातंपितापुत्रंसचैलंस्नानमाचरेत् ॥ मनुः ॥ प्राक्नना
भिवर्धनात्पुंसोजातकर्मविधीयते ॥ वर्धनंछेदनं ॥ हेमाद्रौबैजवापः ॥ जन्मतोनंतरंकार्यंजातकर्मयथाविधि ॥
दैवादतीतकालंचेदतीतेसूतकेभवेत् ॥ पृथ्वीचंद्रोदयेविष्णुधर्मे ॥ अछिन्ननाभिकर्त्तव्यंश्राद्धंवैपुजन्मनि ॥ पुत्रप
देनकन्यापिगृह्यते ॥ तदाहतत्रैवकार्ष्णाजिनिः ॥ प्रादुर्भावेपुत्रपुत्र्योर्ग्रहणेचंद्रसूर्ययोः ॥ स्नात्वानंतरमात्मीया
न्पितॄन्श्राद्धेनतर्पयेत् ॥ एतच्चरात्रावपिकार्यं ॥ पुत्रजन्मनिरात्र्यांशर्वर्यांदत्तमक्षयमितितत्रैवव्यासो

Joint project of Rajwade Samshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan Mumbai

(४)

८

क्तेः॥ बैजवापः॥ जातमात्रकुमारस्य जातकर्म विधीयते॥ स्तनप्राशनतः पूर्वं नाभिकर्त्तनतोपि वा॥ एतेन नैमि
त्तिकमपीदं जातेष्टिवदाशौचांते कार्यमिति। शंकापरास्ता॥ जाते कुमारे पितृणामामोदात्पुण्यं तद्दहरिति
हारीतोक्तेश्च॥ अत्र श्राद्धमामेन हेम्ना वा कार्यमित्युक्तं पृथ्वीचंद्रोदये आदित्यपुराणे॥ जातश्राद्धे न दद्यात्तु
पक्वान्नं ब्राह्मणेष्वपीति॥ हेमाद्रिस्तु॥ पुत्रजन्मनि कुर्वीत श्राद्धं हेम्नैव बुद्धिमान्॥ न पक्वेन न चामेन कल्या
णान्यभिकामयन्निति संवर्त्तोक्तेर्हेम्नैवेत्याह॥ एतच्च जननाशौचे मरणाशौचे च कार्यमित्याह मिताक्षरा
यां प्रजापतिः॥ आशौचे तु समुत्पन्ने पुत्रजन्म यदा भवेत्॥ कर्तुस्तात्कालिकी शुद्धिः॥ पूर्वाशौचेन शुध्यति॥
केचित्तु मृताशौचस्य मध्ये तु पुत्रजन्म यदा भवेत्॥ आशौचापगमे कार्यं जातकर्म यथाविधीति स्मृतिसंग्रहो
क्तेराशौचांते कार्यमित्याहुः॥ स्मृत्यर्थसारेपि [illegible] क्तेः॥ मृदुध्रुवचरक्षिप्रभेष्वेषामुदयेपि वा॥ गुरौ
शुक्रेथवा केंद्रे जातकर्म च नाम च॥ मदनादित्ये [illegible] हस्ती धरः॥ रोहिण्युत्तरभं स्थिरं गिरिशमूलेंद्रोरगा दा
रुणं क्षिप्रं चाश्विदिनेशपुष्यमनलेंद्राग्नी तु साधारणं॥ उग्रं पूर्वमथान्तकं मृदुगतिः त्वाष्ट्रांत्यमैत्रं चरं विष्णुस्वाति
वातेंदुवस्वादितयः कुर्युः स्वसंज्ञाफलं॥ अत्र सर्वत्र जातनामकर्मादावुक्तकालातिक्रमे नक्षत्रादिकं ज्ञेयं॥ देशका हेरंब
लोपघाताद्यैः कालातिक्रमणं यदि॥ अनस्तगे ज्येंदुसिते तत्कार्यं चोत्तरायणे इति मदनरत्ने नारदोक्तेः॥ बृह

(8A)

स्यात्तिरपि॥मुख्यालाभेविधिर्जैनविधिश्चिंत्यःप्रमादतः॥नक्षत्रतिथिलग्नानांविचार्यैवंपुनःपुनः॥सूतकेसंध्यादौवि
शेषंवक्ष्यामः॥अथजन्मनिदुष्टकालः॥तत्रगंडांतः॥ज्योतिर्निबंधेनारदः॥पूर्णानंदाख्ययोस्तिथ्योःसंधिर्नाडीद्वयंत
था॥गंडांतंमृत्युदंजन्मयात्रोद्वाहव्रतादिषु॥कुलीरसिंहयोःकीटचापयोर्मीनमेषयोः॥गंडांतमंतरालंस्यान्नघ
टिकार्धमितिप्रदं॥सार्पेंद्रपौष्णभेष्वंत्यषोडशांशाभसंधयः॥तदग्रभेष्वाद्यपादाभानांगंडांतसंज्ञकाः॥रत्नमालायां॥पौष्णा
श्विन्योःसार्पपित्र्यर्क्षयोश्चयच्चज्येष्ठामूलयोरंतरालं॥तद्गंडांतंस्याच्चतुर्नाडिकंहियात्राजन्मोद्वाहकालेष्वनिष्टं॥रत्न
संग्रहेनवनितारिष्टे॥सर्वेषांगंडजातानांपरित्यागोविधीयते॥वर्जयेद्दर्शनंयावत्तच्चषण्मासिकंभवेत्॥तिथ्यर्क्ष
गंडेपितृमातृनाशोलग्नेतुसंधौतनयस्यनाशः॥सर्वेषुनोजीवतिहंतिमंबूनूजीवस्तुनःस्याद्धुवारणाश्वः॥अथे
षांदानं॥उत्तरगार्ग्ये॥तिथिगंडेत्वनड्वाहंनक्षत्रेधेनुरुच्यते॥कांचनंलग्नगंडेतुगंडदोषोविनश्यति॥उत्तरेतिलपात्रंस्या
त्सुष्येगोदानमुच्यते॥अजाप्रदानेत्वाष्ट्रस्यात्पूर्वाषाढेतुकांचनं॥उत्तरातिष्यचित्रासुपूर्वाषाढोद्भवस्यच॥कुर्याच्छांतिं
प्रयत्नेननक्षत्राकरजांबुधः॥अथश्लेषाफलं॥मूर्धास्यनेत्रगलकांसयुगंचबाहूहृज्जानुगुह्यपदमित्यदिदेहभागाः॥बा
णाद्रिनेत्रहुतभुक्छ्रुतिनागरुद्रषण्नदपंचशिरसःक्रमशस्तनाड्यः॥राज्यंपितृक्षयोमातृनाशःकामक्रियारतिः॥भ
पितृभक्तोबलीस्वघ्नस्त्यागीभोगीधनीक्रमात्॥ज्येष्ठाफलमुक्तंब्रह्मयामले॥ज्येष्ठादौजननीमाताद्वितीयेजननी
पिता॥तृतीयेजननीभ्रातास्वयंमाताचतुर्थके॥आ पंचमेहंतिषष्ठोगोत्रक्षयोभवेत्॥सप्तमेचोभयकुलंज्येष्ठ

नि॰सिं॰

९ मातरमष्टमे॥नवमेश्वशुरंहंतिसर्वंहंतिदशांकइति॥अथमूलफलं॥भद्दाटः॥अभुक्तमूलसंभवंपरित्यजेत्तुबालकं॥
समाष्टकंपितायवानतन्मुखंविलोकयेत्॥तदाद्यपादकेपिताविपद्यतेजनन्यथ॥तृतीयकेधनक्षयश्चतुर्थकः॥शु
(9) भावहः॥प्रतीपमंत्यपादतः॥फलंतदेवसार्पभे॥अभुक्तमूहंत्वाहबृहद्वसिष्ठः॥ज्येष्ठांतेघटिकाचैकामूलादौघटि
काद्वयं॥अभुक्तमूलमित्याहुर्जातंतत्रविवर्जयेत्॥केचिज्ज्येष्ठांत्यंमूलाद्यंचपादंअभुक्तमूलमाहुः॥कश्यपसंहिता
यांत्वन्यथोक्तं॥मूलाद्यपादजोहंतिपितरंतुद्वितीयजः॥मातरंस्वतृतीयोर्थान्सुहृदंतुतुरीयजः॥फलंतदेवसार्पर्क्षेप्र
तीपंत्वंत्यपादतः॥अथमूलवृक्षः॥जपाणि॥मूलंस्तंभस्त्वचाशाखापत्रंपुष्पफलंशिखा॥वेदाश्चमनुयश्चैव
दिशश्चवसव८स्तथा॥नंदाबाणा५रसारुद्रा११मूलभेदःप्रकीर्तितः॥मूलेमूलविनाशायस्तंभेहानिर्धनक्षयः॥
त्वचिभ्रातृविनाशायशाखामातुर्विनाशकृत्॥पत्रेसपरिवारःस्यात्पुष्पेषुनृपवल्लभः॥फलेषुलभतेराज्यंशि
खायामल्पजीवितं॥अन्यत्रत्वन्यथोक्तं॥मूलेसप्तघटीषुमूलहननंस्तंभेष्टसुस्वक्षयंत्वचिदिग्बंधुविनाशनंचवि
टपेरुद्रैर्हतोमातुलः॥पत्रेर्कैःसुहृत्तीतुबाणकुसुमेमंत्रीफलैः॥सागरेराजाबह्निशिखाल्पमायुरितिसन्मूलं
ध्रिपेस्यात्फलं॥भूपालवल्लभः॥वृषालिसिंहेषुघटेचमूलंदिविस्थितंयुग्मतुलांगनांत्ये॥पातालगंमेषधनुः॥ हेरंब
कुलीरनक्रेषुमर्त्येषुचितिसंस्मरंति॥स्वर्गेमूलेभवेद्राज्यंपातालेचधनागमः॥मृत्युलोकेयदामूलंतदाशून्यं

(१A)

समादिशेत्॥ वसिष्ठः॥ नैरृत्यभोद्भूतसुतः सुता वाप्सिप्रादवश्यं श्वशुरं निहंति॥ तदंत्यपादे जनितो निहंति तस्यो क्रमेणाहि भवे कलत्रं॥ सुरशतारा जनिनाथ वाग्रजं द्विदैवताराजनिना तु देवरं॥ पुरंदरर्क्षे जनितः सुतस्तथा स्वस्याग्रजं हंति न पुत्रिका यदि॥ प्रयोगपारिजाते॥ मूलजा श्वशुरं हंति व्यालजा च तदंगनां॥ माहेंद्रजाग्रजं हंति देवरं तु द्विदैवजा॥ नृसिंहप्रसादे॥ धवाग्रजं हंति सुरेंद्रजाता तथैव पत्न्या भगिनी पुमांश्च॥ द्विदैवजा देवरमाशु हन्याद्भार्यानुजामाप्नुहि हंति सूनुः॥ पत्न्यग्रजामग्रजं वा हंति ज्येष्ठर्क्षजः पुमान्॥ तथा भार्यास्वसारं वा शालकं वा द्विदैवजः॥ कन्यका देवरं हंति विशाखांत्यसमुद्भवा॥ आद्यपादत्रये नैव क्र[illegible]भवेत्॥ न हन्याद्देवरं कन्या तुला मिश्रा द्विदैवजा॥ नदृक्षांत्योद्भवा वर्ज्या दुष्टा वृश्चिकपुच्छवत्॥ चित्रा[illegible]ष्यमध्ये द्विपादे पूर्वाषाढाधिष्ण्यपादे तृतीये॥ जातः पुत्रश्चोत्तराद्ये विधत्ते माता पित्रोर्भ्रातरं बालनाशं॥ [illegible] सं चोत्तरादोषः पुष्ये चैव त्रिमासिकः॥ पूर्वाषाढाष्टमे मासि चित्रा षाण्मासिकं फलं॥ नवमासं तथाश्लेषा मूले [illegible] कवर्षकं॥ ज्येष्ठा पंच दशे मासि पुत्रदर्शनवर्जिता॥ वसिष्ठः॥ व्यतीपातेंगहानिस्यात्परिघे मृत्युमादिशेत्॥ वैधृतो पितृहानिः स्यान्नष्टे द्रावं धनं व्रजेत्॥ मूले समूलनाशः स्यात्कुलनाशो धृतो भवेत्॥ विष्टुतांगे च हीनेच संध्ययोरुभयोरपि॥ पर्वण्यपि प्रसूतो च सर्वारिष्टभयप्रदः॥ तद्वत्संदंत जातश्च पादजातस्तथैव च॥ तस्माच्छांतिं प्रकुर्वीत ग्रहाणां क्रूरचेतसां॥ गर्गः छाया च

तुर्दशी षोढा कुर्याद्दोषे शुभं स्मृतं ॥ द्वितीये पितरं हंति तृतीये हंति मातरं ॥ चतुर्थे मातुलं हंति पंचमे वंशनाशनं ॥ षष्ठे तु ध
ननाशः स्यादात्मनो वंशनाशनं ॥ देवकीर्त्तिः ॥ यद्येकस्मिन् धिष्ण्ये जायंते दुहितरोथवा पुत्राः ॥ पितुरंतकारा ह्येते यद्यप
रे प्रीतिरतुला स्यात् ॥ गर्गः ॥ एकस्मिन्नेव नक्षत्रे भ्रात्रो वा पितृपुत्रयोः ॥ प्रसूतिश्च तयोर्मृत्युर्भवेदेकस्य निश्चि
तं ॥ शौनकः ॥ ग्रहणे चंद्रसूर्यस्य प्रसूतिर्यदि जायते ॥ व्याधिपीडा तदा स्त्रीणां मादौ तु ऋतुदर्शनात् ॥ इत्थं संजा
यते यस्य तस्य मृत्युर्न संशयः ॥ शांतिस्तु ॥ नक्षत्राधिपतेरूपं सुवर्णेन प्रकल्पयेत् ॥ सूर्यग्रहे सूर्यरूपं हेमं चंद्र
तु राजतं ॥ राहुरूपं प्रकुर्वीत नागोने वविचक्षणः ॥ नाग सीसे ॥ त्रयाणां चैव रूपाणां स्थापनं तत्र कारयेत् ॥ आ
कृष्णेनाप्यायस्व स्वर्भानोरिति पूजामंत्राः ॥ नक्षत्रदेवतायास्तन्मंत्रेण ॥ संपूज्य तु यजेत् सूर्यं समिद्भिश्चार्कसंभवैः ॥
चंद्रग्रहे त्वपालाशैर्दूर्वाभिः राहुमेव च ॥ समिद्भिर्ब्रह्मवृक्षस्य मेशाय जुहुयाद् बुधः ॥ आज्येन चरुणा चैव तिलैश्च जुहुया
त्ततः ॥ पंचगव्यैः पंचरत्नैः पंचत्वक्पंचपल्लवैः ॥ जलैरोषधिकल्कैश्च अभिषेकं समाचरेत् ॥ मंत्रैर्वारुणसंभूतै
रापोहिष्ठादिभिस्त्रिभिः ॥ इमं मे गंगे परतस्तत्त्वायामीति मंत्रकैः ॥ यजमानस्ततो दद्याद्दक्षिणा प्रतिकृतित्रयं ॥ मात्स्ये ॥
अकालप्रसवा नार्यः ॥ कालातीतप्रजास्तथा ॥ विकृतप्रसवाश्चैव युग्मप्रसवकास्तथा ॥ अमानुषा अमुंडाश्च अजा
तव्यंजनास्तथा ॥ हीनांगा अधिकांगाश्च जायंते यदि वा स्त्रियः ॥ पशवः पक्षिणश्चैव तथैव च सरीसृपाः ॥ विनाशं तस्य

मूळ प्रत पाहण्यासाठी संपर्क

इतिहासाचार्य वि.का. राजवाडे संशोधन मंडळ, धुळे
राजवाडे पथ, गल्ली नं. १, धुळे-४२४००१ (महाराष्ट्र)
दूरध्वनी क्रमांक (०२५६२) २३३८४८
Email ID : rajwademandaldhule@gmail.com